

X. Atajanov, A.Tureniyazova, Dj.Ametov

**ELEKTRON TÁLIM.
MOODLE SISTEMASÍNAN
EFFEKTIV PAYDALANÍW
(metodikalıq kórsetpe)**

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI
JOQARI HÁM ORTA ARNAWLI BILIMLENDIRIW MINISTRIGI
ÁJINIYAZ ATINDAĞI NÓKIS MÁMLEKETLIK PEDAGOGIKALIQ
INSTITUTI

INFORMATIKANI OQITIW METODIKASI KAFEDRASI

ELEKTRON TÁLIM.
MOODLE SISTEMASÍNAN
EFFEKTIV PAYDALANÍW
(metodikalıq kórsetpe)

NÓKIS - 2019

УДК-378 Elektron tálım. Moodle sistemasınan paydalaniw
B- 74.58 (metodikalıq kórsetpe) - Nókis: NMPI, 2017. – 52 bet

Moodle – Moduller Object-Oriented Dynamic Learning Environment (modulli obektke mólsherlengen dinamikalıq oqıw ortalığı). Moodle –bul ashıq oqıw sisteması bolıp, oqıtılıwshı hám oqıwshı ortasında aralıqtan oqıw kursların alıp barıw, óz betinshe jumıslardı orınlaw ushın mólsherlengen metodikalıq kórsetpe.

Metodikalıq kórsetpe joqarı oqıw orınları oqıtılıwshıları, magisrtları, kúndizgi hám arnawlı sırtqı bólümniń bakalavr basqıshi talabaları paydalaniwları múmkin.

Juwaplı ilimiyy redaktor:

A.Abdullaev - NMPI informatikanı oqıtılıw metodikası kafedrası docenti, ekonomika ilimleri kandidatı

Pikir bildirgenler:

M.Kasımov - NMPI docenti, texnika ilimleriniń kandidatı

A.Bekеев - QMU Ámeliy matematika kafedrası docenti, fizika - matematika ilimleriniń kandidatı

Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámlekетlik pedagogikalıq instituti
Oqıw – metodikalıq Keńesi (4 iyun 2016-jıl № 13-2 sanlı bayanlama) májilisi
qararı menen baspaǵa usınıs etilgen.

KİRİŞİW

Zamanagóy texnologiyalar tálimdi jańasha shólkemlestiriwge tiykar jaratpaqta. Bunday tálím pedagoglardan, kompyuter dastúrshilerinen hám qániygelerden jańa oqıtıw usılların jaratiwdı talap etedi. Pedagogikalıq processlerge zamanagóy xabar hám kommunikaciyalıq texnologiyalardıń keń engiziliwi nátiyjesinde aralıqtan oqıtıwdı shólkemlestiriw ushın jańa imkaniyatlardı júzege keltiredi. Elektron tálím onnan paydalaniwshılarǵa tiykarınan aralıqtan oqıw kursları formasında usınıs etedi. Elektron tálım - oqıw procesine tiyisli bolǵan barlıq komponentler (maqset, mazmun, metod, shólkemlestiriwshi forma, oqıtıw quralları hám t.b.), İnternet - texnologiyasınıń tiykarǵı quralları hám basqalar menen ámelge asırılatuǵın interaktivlikti názerde tutqan oqıtıwshı hám oqıwshılardıń aralıqtan turıp óz-ara baylanıs etiwi bolıp tabıldır. Zamańoy texnologiyalardıń rawajlanıw jaǵdayı, birinshi náwbette, jámiyettiń intellektual salasına, atap aytqanda, tálım tarawınıń rawajlanıwına baylanıslı. Tálım mazmuni hám sapası máseleleri jámiyyette eń joqarı ústem wáziypa sıpatında qaralmaqda. Dúnyanıń rawajlangan mámlekетlerinde tálimdi informaciya texnologiyalardı engiziwge ayrıqsha dıqqat qaratılmaqta, sebebi pedagogikalıq hárekettiń nátiyjeliliği barlıq waqıtta pedagogıń oqıw informaciyası menen jumıs islewdi shólkemlestiriw sheberligine baylanıslı boladı. Elektron tálım (distant education) - informaciya texnologiyasının paydalangان halda, aralıqtan turıp, oqıw informaciyalarınıń almasıwın támiyinleytuǵın oqıw procesin alıp bariw hámde basqarıw sistemasın ámelge asıratuǵın bilim hám kónlikpelerdi ielew processi bolıp tabıldır.

Elektron tálım (ET) - kompyuterler hám telekommunikaciya, multimedia hám ilimiý tiykarlangan oqıtıw usılların qollaǵan halda kúndızgi, sırtqı, eksternat bilim alıw forması bolıp esaplanadı. Oqıtıwdıń bul forması oqıwshılarǵa úyde otırǵan hálda, pedagog hám oqıwshı informaciya hám telekommunikaciya texnologiyalarına paydalangan halda ámelge asırıladı.

I-BAP. ELEKTRON BILIMLENDIRIW MAZMUNI HÁM ONI SHÓLKEMLESTIRIW MÁSELELERI.

1. 2. Elektron tálım túsinigi. Mazmuni hám onı shólkemlestiriw maseleleri.

İnformaciyalıq-kommunkaciyalıq texnologiyalardı bilimlendiriw sistemlarına engiziw mamlaketlik dárejedegi áhmiyetli iye maselelerden biri bolıp esaplanıp kelinbekte. Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2018 jılı fevral ayındaǵı №5349-sanlı “İnformaciyalıq-kommunkaciyalıq texnologiyalar tarawın elede jetilistiriw haqqındaǵı Pármanın aycaq boladı. Usı Párman menen keń polasalı internet tarmáǵına iye bolıwdıń “eń shetki” orıńga shekem principine ámel etken halda, tarmaq xızmetlerin, mobil xızmetler, basqada telekommunikaciya xızmetlerdi, pochta ham logistikaliq xızmetlerdi iske qosıwdı hám ámelge asırıw jumısları belgilengen.

2013 jıl 27 iyundayǵı “Ózbekstan Respublikası Milliy informaciyalıq-kommunkaciyalıq sistemaların jánede rawajlandırıw is-ilajları haqqında”ǵı PQ-1989 sanlı qararında kórsetilgenindey bilimlendiriw sistemlarında internet texnologiyalardı qollaw arqalı shólkemlestiriw jumıslarıda eń áhmeyetli wazıypa etip belgilengen edi. Bul arqalı jaslarda tálım-tarbiya processinde internettiń paydalaniw effektivligin asırıw názerde tútilǵan. Elektron bilimlendiriwdi engiziw túrli oqıw orınlarında hár qıylı basqıshıta dawam etpekte. Aralıqtan oqıtıw sistemalarınan baslap hám virtual universitetler dárejesine shekem rawajlanbaqta.

Hár bir oqıwıshını jańa túrde bilimlendiriw hám úlken massiv informaciyanıń ámeliy iskerliginde qollanıwdı ózlestiriwge úyretip barıwımız kerek. Oqıw processin usınday shólkemlestiriw úlken áhemiyetke iye bolıp, hár bir oqıwıshınıń sabaqqa qızıǵıwshılıǵı bolsın hám onıń artıwı menen háreket etiw, óziniń miynetiniń ónimin kórsin hám onı bahalay alsın.

Kompyuterdi barlıq etaplarda qollanıw mümkin: sabaqqa tayarlanıwda da hám oqıw processinde de, taza materialdı túsindiriwde de, bekkemlewde de, qaytalawda da, tekseriwde de hám t.b.

Bilimlendiriw processin kompyuterlestiriw, ol bilimlendiriw qurılısunıń kóp basqıshlı bolǵan jaǵdayında, studentlerdiń ózbetinshe jumısların aktivlestiriw faktoru esaplanadı.

Tálimde zamanagóy informaciyalıq hám kommunikaciyalıq texnologiyalardı keń engiziliwi:

- pán tarawların informaciyalastırıwdı;
- oqıw processin intellektuallastırıwdı;
- integraciya processlerin tereńlestiriwdı;
- tálım sisteması infradúzilisi hám onı basqarıw mexanizmlerin jetilstiriwge alıp keledi.

Pedagogikalıq tálım processin zamanagóy informaciyalıq texnologiyaları tiykarında nátiyjeli shólkemlestiriw:

- aralıqtan oqıw kursların hám elektron ádebiyatlardı jaratiwshı kollektivke pedagoglar, kompyuter dástúrshiler, tiyisli qánigelerdiń birlesiwın;
- pedagoglar ortasında wazıypalardıń birlesiwın;
- tálım processin shólkemlestiriwdi jetilstiriw hám pedagogikalıq iskerliginiń nátiyjeliligin monitoring etiwdi belgileydi.

Zamanagóy informaciyalıq texnologiyalardıń tálım processine engiziliwi:

- talabaǵa kásiplik bilimlerdi iyelewge;
- úyrenilip atırǵan hádiyse hám processlerdi modellestiriw arqalı pán tarawın tereń ózlestiriwge;
- oqıw waqıtınıń hár túrli shólkemlestiriliwiniń esabına talabaniń óz betinshe jumıs islew tarawınıń keńeyiwine;
- interaktiv baylanıs imkaniyatlarınıń engiziliwi tiykarında oqıtılw processin individualastırıw hám differenciyalastırıwǵa;
- jasalma intellekt sisteması imkaniyatlarından paydalaniw arqalı talabaniń oqıw materialların ózlestiriw strategyasın iyelewge;
- informaciyalıq jamiyet aǵzası sıpatında onda informaciyalıq mádeniyatınıń qáliplesiwine;
- úyrenilip atırǵan process hám hádiyselerdi kompyuter texnologiyaları qurallarında kórsetiw, talabalarda pánlerge qızıǵıwdı hám aktivlikti asırıwǵa alıp keliwi úlken rol oynaydı.

Xabar texnologiyası modelleri belgili bir usıllardı sanalı hám jobalı türde ámelge asırıw arqalı ózlestiriledi. Bul process tómendegilerdi óz ishine aladı:

- kompyuter, sonday-aq, printer, modem, mikrofon hám ses esittiriw qurılmaları, skaner, videokamera, multimedya proektorı, sızıw plansheti, muzikalı klaviatura hám de olardıń programmalıq támiyinleniwi:

- úskeneli programmalıq támiyinleniwi;
- virtual tekst konstruktorları, multiplikaciyalar, muzikalar, fizikalıq modeller, geografiyalıq kartalar, ekran processorları hám t.b.
- xabarlar kompleksi maǵlıwmatlar, enciklopediyalar, virtual muzeyler t.b.
- texnikalıq kónlikpeler trenajyorları (klavishlerge qaramastan maǵlıwmatlar kiritiw, programmalardı dáslepki ret ózgertiw hám t.b.).

Elektron tálım texnologiyaları- oqıtwshı hám oqıwshı belgili bir aralıqta jaylasqanlığı, sabaq barısında kompyuter arqalı oqıw islerin shólkemlestiriw bolıp tabiladi.

Kompyuterli oqıtw sistemaları – oqıtwdiń programmalıq quralları bolıp, tómendegilerge múmkinshilik beredi:

Elektron tálimniń abzallıqları:

- oqıw procesin individuallastırıw, onı oqıwshınıń múmkinshilikleri, professionalizm dárejesi, pedagogikaliq is júritiw jaǵdaylarına qarap adaptaciya qılıw;
- qániygeligin asırıw processin jánede ashıq, úzliksiz, iyiliwsheń qılıw (erkin hám úzliksiz túrde kurslarǵa jazılıw, individual programma, waqt hám oqıw tezligin tańlaw);
- ilimiy-metodıkaliq oraylarǵa jaqın jaylasqan hám uzaq rayonlardaǵı pedagoglardıń qániygeligin arttıriw múmkinshilikleri arasındaǵı ayırmashılıqlardı joq qılıw;
- pedagoglardıń qániygeligin arttıriw ushın ajiratlatuǵın máMLEketlik qarjılardı múmkin bolǵansha qısqaqtırıw.

Elektron tálım-informaciyalıq-kommunikaciyalıq oqıtw (kompyuterler, telekommunikaciya, multimedia) quralları hám ilimiy tiykarlańǵan oqıtw usılların qollap, tálım (kúndızgi, sırtqı, eksternat) alıw forması bolıp esaplanadı. Oqıtwdiń bul forması oqıwshılarǵa say tálım predmetin erkin tańlaw, oqıtwshı menen qatnas jasaw sharayatların támiyinleytuǵın dástúriy jańa informaciya hám telekommunikaciya texnologiyalarına tiykarlańıp, oqıtw procesin oqıwshınıń qay jerdeligine hám waqtına baylanıslı bolmaǵan halda ámelge asırıladı. Oqıwshı oqıw ornına qatnamay, oqıtwshı yaki oqıw ornınıń tyutorlarının máslahat alıp oqıw imkaniyatına iye.

Elektron tálimniń informaciya texnologiyasınan paydalangan halda, aralıqtan turıp, oqıw informaciyalarınıń almasıwın támiyinleytuǵın oqıw procesin alıp bariw hámde basqarıw sistemasın ámelge asıratuǵın bilim hám kónlikpelerdi iyelew procesi.

Elektron tálimniń oqıw procesine tiyisli bolǵan barlıq komponentler (maqset, mazmun, metod, shólkemlestiriwshi forma, oqıtıw quralları ham t.b.), Internet -texnologiyasınıń tiykarǵı quralları hám basqalar menen ámelge asırılatuǵın interaktivlikti názerde tutqan oqıtıwshı hám oqıwshılardıń aralıqtan turıp óz-ara baylanıs etiwi bolıp tabıldadı.

Elektron tálimniń quramı

Aralıqtan oqıtıwdıń tiykarǵı maqseti - tınlawshılardıń qay jerde bolıwlarınan tısqarı, jáhándegi barlıq tálim orınlarında oqıw imkaniyatın jaratiw, tálim orınlarındaǵı professor-oqıtıwshılardıń potencialinan paydalangan halda, tálim sıpatın asırıw, oqıwshılardıń úziliksiz tálim aliwların támiyinlew hám tálimniń túrli formaların bir-birine jaqınlastırıwdan ibarat.

Elektron tálim sistemasınıń dástúriy tálim formasınan parqı-onıń iyiliwsheńlige baylanıslı ráwıshte joqarı hárekecheńligi, tınlawshılardıń górezsiz islew imkaniyatınıń úlkenligi, oqıw-metodikalıq támiyinlewdiń hár túrli formadalılıǵı bolıp, olar tınlawshılardıń qay jerdeligenen tısqarı tálim procesiniń ónimdarlılıǵın kóteriwge imkaniyat beredi.

Distant texnologiya - bul interaktiv oqıtıw texnologiyası: instruktor hám student. İstruktur studenttiń jeke qábletin esapqa aladı. Student kurs haqqında informaciya aladı. Bul studentke tereń hám tezirek materialdı ózlestiriwge múmkinshilik beredi. Studentte bilimge umtılıwshılıqtı asıradı. Oqıwshınıń pedagogikalıq uqıbın kóteredi sebebi interaktiv oqıtıw pedagog óz bilimin turaqlı tereńlestirip turiwın talap etedi. Bul oqıtıwdıń sapasına óz tásırın tiygizedi.

Elektron tálim tómendegi imkaniyatlardı ashıp beredi:

- Bilimlendiriliw resursların dýnya júzine keń jayıw;
- Xalıqtıń joqarı bilim aliwǵa bolǵan zárúrligin qanaatlandıradı, joqarı bilimli adamlar sanın kóbeytedi;

- Bala tárbiyasında otırǵan analar hám hayallar ushın joqarı (qosımscha) tálim alıw imkanın beredi;
- Imkaniyatları sheklengen tińlawshılarǵa da tálim alıw imkanın beredi;
- Jańa kásiplerdi izlep, jumıs tabıw imkaniyatın beredi;
- Bilim alıw bahasın kemeyttiredi;
- IKTdan paydalaniw arqalı tálim resurslarınıń kópligin hám sapasın arttırıwǵa járdem beredi.

Aralıqtan oqıtıwda *telekomunikaciya texnologiyalarınıń tiykargı waziypası* – oqıw munásibetti támiyinlew. Oqıtıwshi hám tińlawshi arasındaǵı turaqlı baylanıssız oqıtıw múmkın emes. Oqıtıwdıń kúndizgi formasında baylanış imkaniyatı oqıw procesin shólkemlestiriw forması, oqıtıwshi hám tińlawshınıń bir jerde hám bir waqıtta bolıwin talap etedi. Aralıqtan oqıtıwda bolsa, oqıw baylanısı telekomunikaciya texnologiyası arqalı ámelge asırıladı.

Moodle sisteması aralıqtan oqıtıwdı shólkemlestiriwdiń zamanagóy quralı bolıp, talabalardıń óz betinshe bilim alıwına, oqıtıwshılarǵa bolsa bul procesti basqarıwǵa imkaniyat beredi. Sol sebepli bul sistemadan nátiyjeli paydalaniw júdá áhmiyetli bolıp tabıladi.

II-BAP. MOODLE SISTEMASINDA ARALIQTAN OQITIWDI SHÓLKEMLESTIRIW JOLLARI.

2.1 Moodle imkaniyatları. Paydalaniwshılar hám olardıń wáziypaları

Biz xabar almasıw tezligi joqarı hám kommunikaciya texnologiyaları tez pát menen rawajlanıp atırǵan asirde jasap atırmız. Bugun internet kúndelikli turmısımızdıń bir bólegine aylandı. Oqıp bilim alıw, óz bilimlerimizdi jánedе asırıwımızǵa múmkinshilik beretuǵın úlken resurslar bazasına iye. Oqıw orınlarında da internet arqalı oqıtılw, tálim beriw, bilimlerdi qadaǵalaw ámelge asırılmaqta. Tálim tarawı ushın zarúr bolgan dástúrlar hám sistemalar (dástúriy paket) islep shıǵılǵan. Bul dastúrlerdiń házirgi künde paydalanip atırǵan Moodle programmalıq paketin alıwımızǵa boladı. Bul oqıwdı elektron türde shólkemlestiriw imkanın beriwshi kompleks dastúr bolıp tabıladı. Moodle sistemasında qalay oqıw imkanı bar? Bul sistemada pán boyınsha zarúr bolǵan barlıq oqıw resursları, bilimler jıynaǵı menen jaylastırıw, usı kursqa tek ǵana ruxsat berilgen studentler kire alıw imkanına iye. Tómende jaylasıtırıw imkanına iye resurslar, bularǵa veb-betler, tekst xújjetlerdi, MS hám Open Office hújjetleri, rtf, pdf, grafik, dawis, flash-animacyalar, videolar fayllar kiredi. Bul resurslardı tuwrı hám sapalı etip tayarlasaq, tálim alıw ushın jeterli boladı dep oylayman. Sol menen birge onnan talabalardı paydalaniwdı úyretiwimiz zarúr. Elektron tálim shólkemlestiriwge mólsherlengen bir qansha LMS (Learning Management Systems)ler jaratılǵan. Olargá ATutor, Claroline, Dokeos, Moodle, OLAT, OpenACS, Sakai aytıp ótiwge boladı. Olardıń ishinde eń kóp paydalaniwshıǵa iye sistema Moodle bolıp tabıladı.

Moodle – Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (modulli obektke mólsherlengen dinamikalıq oqıw ortalığı). Moodle –bul ashıq oqıw sisteması bolıp, oqıtılwshı hám oqıwshı ortasında aralıqtan oqıw kursların alıp bariw, óz betinshe jumıslardı orınlaw ushın mólsherlengen bolıp tabıldı. Moodle GNU GPL liceziyası boyınsha keń tarqatıw imkanı bar. Moodle LMS (Learning Management System) – oqıtwdı basqarıw sistemاسına kiredi. Kóp mámlekетler oqıw orınlarında elektron oqıw instrumentı sıpatında paydalandı.

Moodle avtorı – avstraliyanıń Curtin University alımı Martin Daugamas. Ol kóp jillar dawamında usı universitette islep júrip, oqıwda informaciyalıq texnologiyalar paydalaniw mashqalaları menen shuǵıllanıp keledi. Onıń usı izertlewleri nátiyjesinde «**The use of Open Source software to support a social constructionist epistemology of teaching and learning within internet-based communities of reflective inquiry**» atamasında dissertaciyasın qorǵaydı. Onıń tiykarǵı ideyası qálegen oqıtılwshı ashıq programmadan paydalangan halda ózınıń páni, kursı boyınsha onlayn oqıwdı shólkemlestire alıw múmkinshilige iye bolıw edi. Moodledıń birinshi versiyası 2002 jılı iske tústi. Sonnan házirgi kúnge shekem sistema rawajlanıp kelmekte. Moodle biypul, internet arqalı paydalaniw ushın ashıq kodlı (Open Source) bolıp tabıladı.

Házirgi kúnde Moodle arqalı aralıqtan oqıtılw kursları dunyaniń derlik barlıq mámlekетleri universitetlerinde paydalanaılmakta. Bul programma kóp tillerge awdarılǵan bolıp, ózbek tilinde de isletiwimizge boladı. Moodledıń dunya boyınsha 300 den aslam programmistler hám 2 mln aslam paydalaniwshılardın usınları tiykarında jillar dawamında rawajlanıp kelmekte. Moodledıń sońǵı jańalanǵan versiyası 2015 jılı noyabrda 3.0 versiyası shıqtı. Qaraqalpaq tilinde «Mudul» atamasında qollaymız.

Búgingi kúnde Moodle qollaw ushın ayırım provayderler ózleriniń *xosting* serverlerinde alıngan *domen* arqalıda programmanı paydalaniw imkanın beriwshi xızmetti bermekte. Ulıwma Moodle programmasınıń eń tiykarǵı qollap quwatlawshı portalı <https://moodle.org> bolıp tabıladı. Bul sayttıń forumlarında qatnasıp paydalaniwshılar hám administratorlar arqalı programma boyınsha zárúr informaciyalardı alıwǵa boladı.

Moodle paydalangan halda oqıtılwshı pánleri boyınsha kurs jaratiwı, kurstı zarúr bolgan bilimlendiriw resusrıları, tekstleri, prezantacyıalar, labaratoriya jumısları, sorawnamalar, lekciyalar, testler, tapsırmalar hám taǵı basqada element (bulardıń barlıǵı element dep aytıladı.) Moodle hár bir modulden soń juwmaqlawshı qadaǵalawshı test arqalıda jaratiw imkanınına iye bolasız. Oqıw tárepinen orınlangan tapsırmalar bahalanıp, túsindirme berip baradı. Jaratqan kurs arqalı oqıtılwshı ozınıń pánlerinen bilimlendiriw resurslarınıń jaylastırıw, oqıwshı menen interaktiv baylansta bolıwıları múmkin.

Moodle oqıtılıwshıdan effektiv baylanış etiw imkanına iye boladı, sol menen birgelikte, kurs boyınsha tezlik penen bilimlerdi bahalaw imkanına iye boladı. Tapsırmalardıń mazmunına qarap tezlik penen lekciya materialların ózgerttiriw, tapsırmalardı onlayn túrde jańalap bariw.

Moodle sisteması qalay basqarılıdı.

- Sayt administrator tárrepinen basqarılıdı.
- Tiykarǵı ońlawlar sayttı ornatıp atırǵan waqıtında beriledi. Versiyaǵa qarap olardı jańalawǵa boladı. Qosımsha moduller hám pluginler menen sayttıń imkaniyatın asırıwǵa boladı.

Oqıtılıwshınıń imkaniyatları

- Oqıtılıwshınıń kurs boyınsha tolıq qadaǵalawǵa: ońlawlardı ózgerttiriw, maǵlıwmatlardı, resurslardı ózgerttiriw, waqtılardı belgilew imkanına iye boladı.
  - Hár bir kurs túrli elementlerden: resurslar, forumlar, testler, tapsırmalar, glossariyler, sorawnamalar, anketalar, chatlar, lekciyalar, seminarlar, yaǵníy, maǵlıwmatlar bankı, SCORM obektlerinen ibarat bolıwı múmkin.
  - Kalendär, jańalıqlar, jaqın aradaǵı waqıyalardan ibarat bloklar sistemadan paydalaniw imkanın hám qolaylıǵın jánedede asıradı.
  - Oqıwshılar bir neshe topar hám potoklarǵa bolingen halda kurslarǵa jazılıwı múmkin.
  - Oqıwshı tapsırmalardı orınlığannan soń barlıq bahalar bir jurnalǵa jiynaladı. Onda juwmaqlawshı hám esabat alıwǵa imkan beriwshi mexanizmlerden ibarat instrumentlerden ibarat.
  - Oqıwıtılıwshı barlıq kurs oqıwshılarıńıń kurs boyınsha islegen háreketleriniń dizimin alıwǵa boladı.

Oqıwshılardıń jumıs islewshilerdiń tapsırmalardı orınlığannan soń barlıq bahalar bir jurnalǵa jiynaladı. Onda juwmaqlawshı hám esabat alıwǵa imkan beriwshi mexanizmlerden ibarat instrumenlerden ibarat.

Olar sistemaǵı paydalaniwshınıń berilgen maǵlıwmatlarına qarap qoldan dizimnen otkeriw, jek halda dizimnen ótiw mumkin. Kópshilik halda sistemanıń qáwipsiz islew ushın dizimnen otkeriw hám statustı belgilew qoldan qoyıladı. Dizimnen ótkerilgen Moodle paydalaniwshıları tiykarınan bes túrdegi rollerdi beriwge boladı Demek bularǵa .

Manager- kurs basqarıwshısı
Course creator- kurs jaratiwshısı
Teacher- óqıtıwshı
Teacher- assistant oqıtıwshı
Student-student
Guest-miymanlar

Institut kóleminde alatuǵın bolsaq paydalaniwshılar rolin qalay bolingen, kimler kiredi sonı aytıp óteyik.

Manager- kurs basqarıwshısı, kafedradaǵı pánler boyınsha kurslardı ulıwma basqarıw, kurs kiritiw, atın ózgerttiriw, oqıtıwshılardı pánlerge biriktiriw, studentlerdi kurslarǵa qoldan jazıw imkanı bar paydalaniwshı. Bul kafedra başlığı rolına tuwra keledi.

Course creator- kurs jaratiwshısı. Kafedra başlığı járdemshisi, professor, docent roline tuwra keledi.

Teacher- oqıtıwshı, kurs jaratiwshısı jaratıp bergen, oqıw kursın júrgiziwshı, assistant roline tuwra keledi.

Student-student, kurs oqıwshısı, onıń aǵzası.

Guest-miyman, kurstı tek kóriw imkanı bar paydalaniwshılar.

2.2 Elektron oqıw kursın jaratiw, element hám resurslar qosıw

Moodle sistemasynda oqıtıwshınıń imkaniyatları joqarıda aytıp ótildi. Sistemaǵa oqıtıwshı óz kursına oqıtıwdıń túrli elementlerin, yaǵníy resurslardı kiritiwge boladı. Bul resurslar forumlar, testler, tapsırmalar, glossariyler, sorawnamalar, anketalar, chatlar, lekciyalar, seminarlar, yaǵníy, maǵlıwmatlar bankı, SCORM obektlerinen ibarat bolıwı múmkin. Hár bir resurs boyınsha aytıp ócek boladı.

Oqıw kursların tek ǵana paydalaniwshılardıń administrator yaması Manager - kurs basqarıwshısı tárepinen ashılıw múmkin. Usı basqarıwshılar jańadan ashılgan kursqa oqıtıwshalırǵa kurstı basqarıw rolin bere aladi. Oqıtıwshı ózine tiyisli bolǵan kursqa kiriw ushın login hám parol arqalı kirip basqaradı. Bir login hám parol menen oziń barlıq kursların basqaradı.

Kurs (Pán) ashılgannan soń onıń ishine oqıwǵa tiyisli bolǵan tálım resursları menen (lekciya, prezentaciya, kítap, fayllar, videosabaqlar), onnan tısqarı elektron ortalıqtı (test, óz betinshe islew, forum, glosariy) elementlerin kirgiziw kerek boladı.

Resurslar túri

Ulıwma resurslar eki túrge bólinedi, teoriyalıq bilimlerdi beriw ushın mólsherlengen resurslar hám ámeliy orınlaw yamasa kóriw ushın mólsherlengen element resurslar.

Teoriyalıq Resurslarga – Tekstler, Web-betler, gipermurajaat, katalogka gipermurajaat, túsindirme. Resurslar oqıtılwshı tárepinen kiriledi.

Ámeliy elementlerge - Glossariy, Tapsırma, Opros, Test, Lekciya, Forum, Chat, Video, Wiki, Maǵlıwmatlar bazası. Elementler oqıtılwshı hám student tárepinen kiritiw ámelge asırıladı. Yańıy interaktiv formada bolıwı múmkin.

Teoriyalıq resurslar quramı

Fayl – elektron kursqa hár qıylı formattaǵı jaylasıtırw imkanın beriwshi komandası. Tiykarınan prezentaciya, lekciyanıń elektron versiyası, videofayllar jaylastırıw imkanın beredi.

Kıtap- tekstli formasındaǵı lekciyalardıń kiritiw túri. Oqıw materialınıń bólek bólek etip beriw imkanın beridi. Buni maǵlıwmatnama, studentler miyneti sıpatında qoyıw boladı.

Gipermurajaat - fayl yamasa veb-betlerge müräjáát túrinde paydalaniw imkanın beredi. Mısalı úlken kólemdegi video sabaqlardı **utube.uz** portalına video sabaqlardı jaylastırıp, usı videoonıń gipermurajáatin kurstiń ishindi jaylasıtırw imkanına iye.

Papka komandası- bir neshe aralasqan fayllardıń óz ishine algan katalog.

Stranica (bet)- Kishi kólemdegi tekstlerdi qoyıw imkanın beriwshi komanda.

Ámeliy elementlerge quramı

Moodle da kurstiń ishinde interaktiv elementlerden ibarat resurs qoyıwga boladı. interaktiv degenimiz óz ara baylanıs, qayta baylanıs etiw imkanı desek boladı. Bul elementlerge

Lekciya - izbe-iz oqıw materialların berip, test, hám tapsırma arqalı bekkemlep barıw menen izbe iz keyingi basqıshqa ótiwshi element. Keyingi lekciyaǵa ótiwdi oqıtılwshı ózi anıqlaydı. Student bergen juwapqa qarap otırıp. Qáte juwapqa oqıtılwshı kommentariy berowi múmkin.

Tapsırma (Zadanie)- elementi studentlerge tapsırmanı kurs ishinde qoyıw beriwge boladı. Bul elementti jeke bilim alıw imkanın beriwshi element bolıp, onı orınlaw juwapların elektron túrde alıw imkani bar. Gárezsiz tálım jumısların orınlawda, seminar tapsırmalardı beriw hám qabıllawdıń element. Berilgen juwaaplardı onlayn bahalanadı. (bul boyınsha keyingi temada bar)

Seminar elementi -Tapsırma elementine quşaydı, parqı studentlerdin ózleri biri birin bahalaydı.

Test elementi berilgen teoriyalıq bilimlerdi test formada qadaǵalaw elementi. Testler maǵlıwmatlar bazasında saqlanıp, usı kursta yamasa basqada kurslarda paydalaniw imkanına iye bolasız. Moodle de testler bir neshe tiptegi testler kirigiziwge boladı. Kop juwaptan birewin tańlaw, (eń kóp qollanıladı), tuwrı yamasa qáte juwabin birewin belgilew, tuwrı keletügenin ornına qoyıw, bir topardan tuwrısın ekinshi topardan más keletüğünin qoyıw, qısqa juwaplar, sanlı juwaplar, esaplawshı formula arqalı berilgen sandı tabıw; Esse (student qısqa óz qararin aytatuğın) tiplerine bólinedi. (test kiritiw usılları 3 temada tolıq berilgen.)

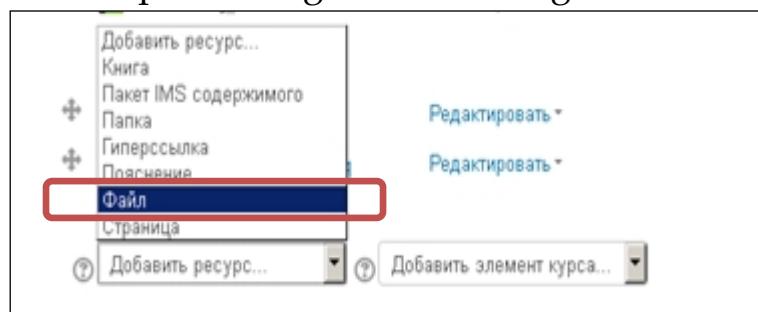
Wiki - ápiwayı enciklopediya túrindegi maqalalar qoyıw hám onı qálegen kurs studentleri redaktorlaw arqalı maqalani jánede bayıtıwǵa bolatuğın element.

Glossariy elementi usı kurstiń teması yamasa barlıq kurs boyınsha eń zárúr sózliklerdi dúzip beriwge boladı. Mısalı informatika páninen birinshi temada informtika sózi **infarmacion**-maǵlıwmat alıw degen maǵanani bildiredi. Glossariy ashıq resurs bolıp onda student hám úlesin qosıwǵa boladı. Óz betinshe jumıs islewdıń eń áhmiyetli quralı bolıp esaplanadı. Sebebi glossariy dúziw arqalı maqalaǵa (dúzgen glossariyge) qarap baha beriwge boladı.

Forum elementi gruppadaǵı qatnasiwshılar menen hár qıylı temalarda diskussiya alıp barıwǵa boladı. (Forum ishinde sorawnama, chat, anketa, forumlardı dúziwge boladı)

2.3. Elektron tálım resurslarınıń hám MOODLE sistemасына jaylastırıw jolları. Fayllardı Moodl системасына júklew

Sistemada administrator tárepinen sizge kurs ashıp bergenin soń, usı oqıw kursıńızǵa maǵlıwmatlardı jaylastırıw ushın, barlıq materiallardı elektron túrde tayarlaw da siz tarepten tayarlangan maǵlıwmatlardı Moodle serverindegi fayllar saqlanatuǵın orıngá jaylanıwı tiyis. DIQQAT: barlıq fayllar atamaları latin háripleri menen jazılıwı zárúr (keri jaǵdayda Moodle системасында Siz háripler ornında sızıwlardı kóresiz)! Siziń tarepten júklengen fayllar tekstli hújjetler, dawıslı fayllar, elektron kesteler h.t.b. boliwı mümkin. Óz kursıńızǵa (1-súwretke qarań) óz atıńız benen kiriń. *Basqarıw (Управление)* panelindegi **Файлы** deregine shertiń.

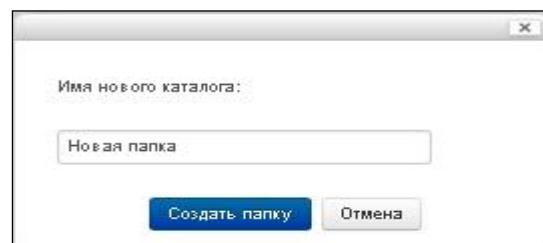
Onnan soń jańadan tómendegi dialog ayna payda boladı (2-súwretke qarań)

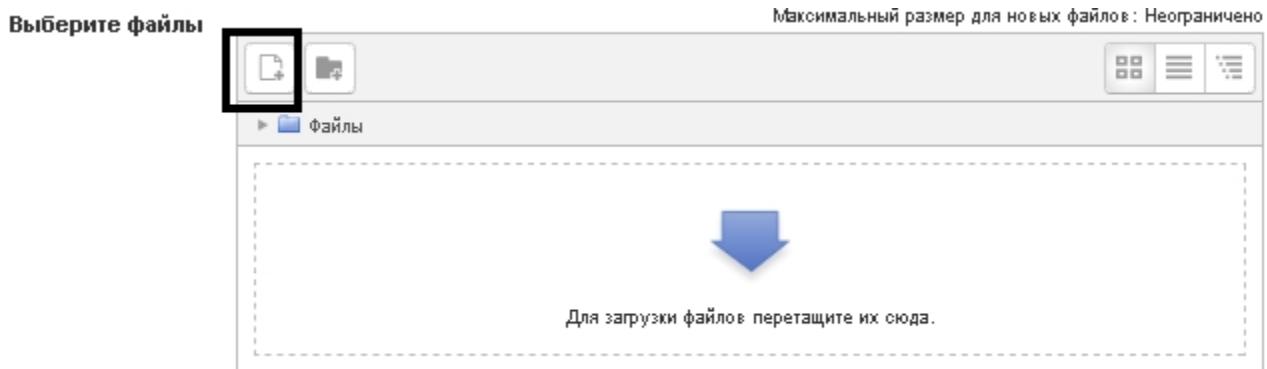

2-súwret

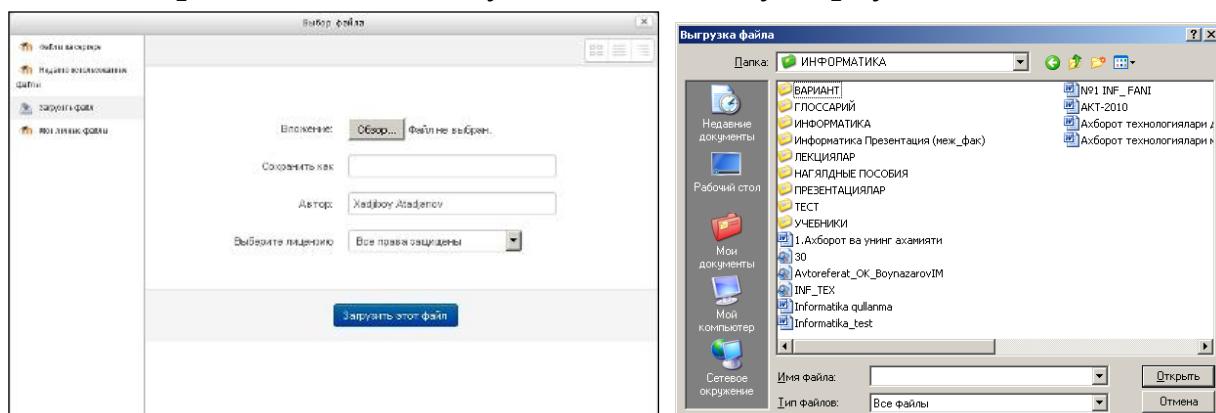
Payda bolǵan aynada bos **Название** qatarına latin háripleri menen papkaniń atamasın kiritiń hám **Описание** qısqa jazıń. Sońında **Выберите файлы** «Sozdat» knopkasın basıń. Kóz aldıńızda Siziń jaratqan fayllar saqlanatuǵın papka aynası ashıladı.

Bul aynada papka atın jazıwımız kerek. Usı papkada kursqa tiyisli bolǵan fayllar saqlanadı.

Júklenetuǵın fayldı tańlap onı + belgisi arqalı serverge júklew mûmkin. Siz keyninen kurs elementlerin, ádebiyatlar dizimin, videofayllar hám basqalardı túsirip qoyıwińız ushin umk, templan, literatura, film, foto siyaqlı atamalardaǵı papkalardı jaratiwińızdı usınıs etemiz. Zárúr papka ústine barıp, tishqanshanıń shep tárepı menen 2 ret shertiń. Siziń kóz aldińızda, «Obzor» knopkasın basıwińız tiyis bolǵan taza ayna payda boladı

Sistema siziń kompyuterińde bar bolǵan (atap aytqanda kompakt-diske, fleshkada h.t.b.) barlıq fayllardan fayl tańlawińızdı usınadı. Sizge zárúr bolǵan fayldı 2 ret shertiń - qatarda Siz tańlaǵan fayl mánzili payda boladı.

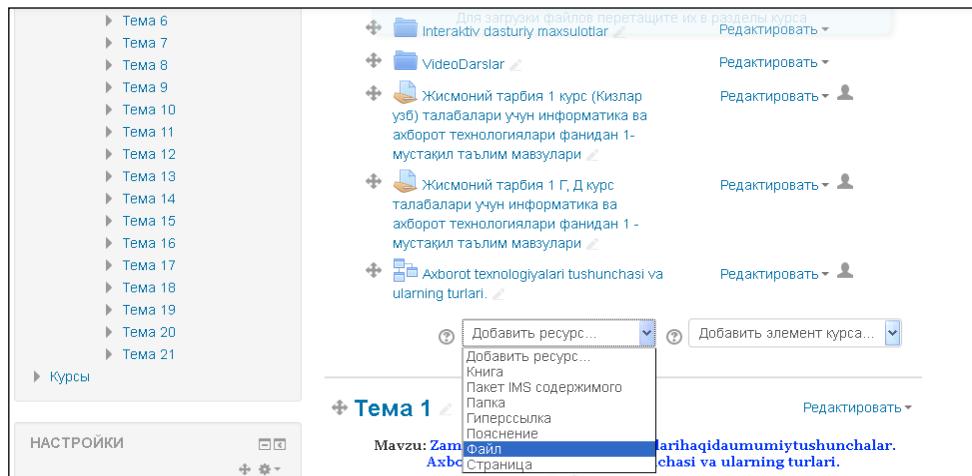

Bunnan soń **Выvoditъ размep** degen qatarǵa belgisin qoysańız fayldıń ólshemin kórsetedi. **Выvoditъ тип** degen qatarǵa belgisin qoysańız fayldıń qaysı programmada tayaralanǵanın kórsetedi.

Onnan són Сохранить и показать túymesin basıp saqlaymız. Siz ózińizdiń papkańıza ózińizdiń tańlaǵan fayl payda bolǵanın kóresiz. Soń, siz papka jaratiwińız hám olardı hár qıylı fayllar menen toltırıwińız múmkın boladı.

Faylǵa silteme qosıw

Kurstıń tiykarǵı betindegi faylǵa mÚrajáátti qosıw ushın «Добавить ресурс» (1-súwretke qarańız) dizimindegi «Сылка на файл или веб-страницы» resursın tańlańız.

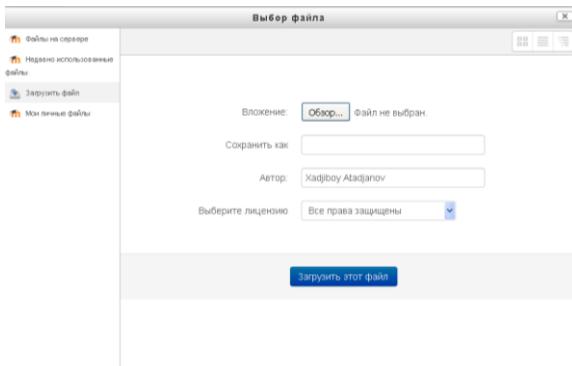

1-súwret

«Файл» resursın tańlap hám jılıjǵish tómenge aylantırısańız, siz 2-súwrette sáwlelendirilgen aynanı kóresiz. Bul ayna qálegen waqıtta ózgertiliw itimalı bolǵan faylǵa silteme sazlamalarınıń qurılmaların sáwlelendiredi. Tómende qurımlardaǵı hár qatarınıń túsindirmeleri keltirilgen.

2-súwret

- **Название**(Ataması)-bul faylǵa qoyılatuǵın múrajááttıń ataması, ol kurstıń tiykarǵı betinde sáwlelendiriledi.
- **Описание** (Qisqasha táriplew)-bul jerde siz fayldaǵı múrajáátke annotaciya jazıwińız múnkın, máselen, qanday da qánigelikler ushın faylǵa múrajáátlar dúziwshi h.t.b.
- **Выберите файлы** (Fayldı kórsetiw)- knopkasın basqanıńızda Siz sáykes fayl tańlawıńız tiyis bolatuǵının fayllar saqlanatuǵının orıngá kompyuterdegi katalog ashıladı.

- **Общие настройки модуля**-kurs resursın oqıwshılarǵa kórsetiw yamasa berkitiw.

Barlıq qurılmalar sazlangannan keyin, **Сохранить и показать** túymesin basıń. Kóz aldińızda 3-súwrette kórsetilgen faylǵa jaratılǵan múrajáátlarına iye kurstıń tiykarǵı beti kórinedi.

Mavzu: [Zamonaviyaxborottexnologiyalarihaqidaumumiytushunchalar.](#)
[Axborot texnologiyalari tushunchasi va ularning turlari.](#)

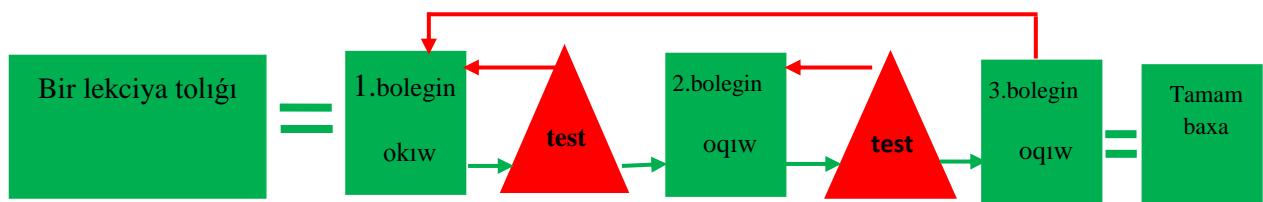
Module	Action
Ma'ruza	Редактировать
Prezentasiya 1	Редактировать
Test1	Редактировать
Keys	Редактировать
Glossary	Редактировать
1ЛЕКЦИЯ	Редактировать
prezentasiya 1	Редактировать
informatika 1-lektsiay	Редактировать

3-súwret

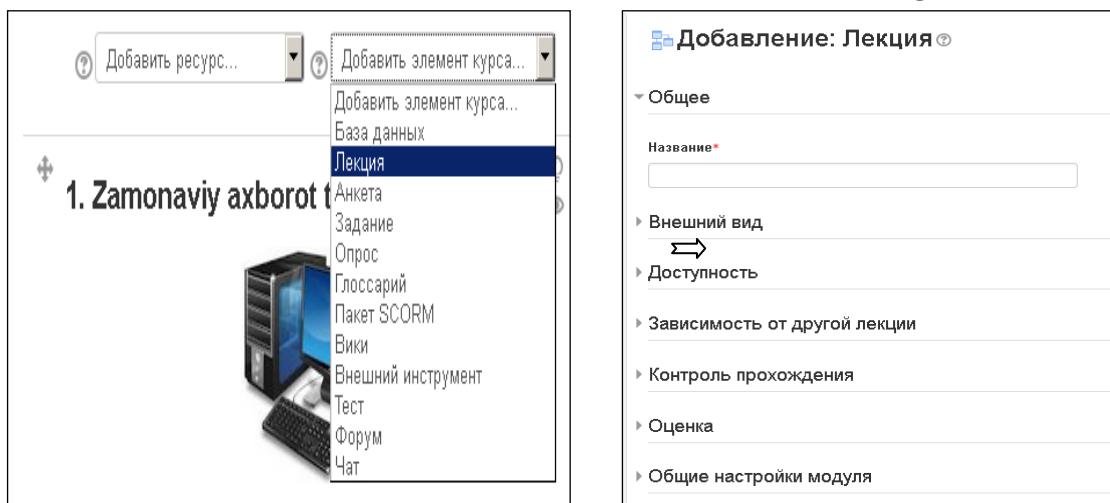
2.4. Moodle sistemасına elektron lekciya elementin qosıw

Har bir pánniń teoriyalıq bólegi bolıp, ol lekciya dep ataladı. Lekciya páń boyınsha teoriyalıq bilimler, bilimler bazasın, pánniń rawajlanıw basqıshların, tiykarların beredi. Sonıń ushın lekciya páń boyınsha eń tiykarǵı bilimler esaplanadı. Elektron tálım sistemасında lekciyanı kirigiziwdıń

elementi bar, ol interaktiv usılda ámelge asıradı. Har bir lekciya test tapsırıw arqalı yamasa keyingige dawamı, usı lekciyanı qayta oqıw ushın qaytarıw menen óz juwmaǵına jetekeriledi. Lekciya bólegi usınday algoritmik strukturaǵa iye. Testen óte almadińba, qayta oqıw, test tapsırıw turinde dúziledi. Bir pútin lekciyanı (álbette bir paraǵa mólscherlengen) bir neshe bólekke bóliw shárt. Lekciyanı sızıqlı algoritmik kóriniste tómendegishe boladı.

Lekciya bólegin kirgiziw ushın **Redaktorlaw rejimine** (Режим редактирование) ótip **Добавить элемент курса** bólegin basamız.

Son usı **Добавление:Lekciya** beti ashıladı. Usı betti **Lekciya atın** jazamız.

Misali Informaciya túsinigi hám onıń túrleri, informaciyanı alıw, saqlaw hám qayta islew jolları temasında birinshi lekciyanı alamız. **Наврание** degen qatarǵa usı lekciya temasın jazamız. Lekciya bóliminde **Общее**, **Внешний вид**, **Доступность**, **Зависимость от другой лекции**, **Контроль прохождения**, **Оценка**, **Общие настройки модуля** qatarları ashıladı. Bul qatarlardı toltırıw arqalı **настройка** etiwimizge boladı.

Lekciya atı jazıp bolıngannan soń **Сохранить и показать** tuymesin basamız. Tómendegi ayna ashıladı. Bul aynada tiykarǵı punkt **Добавить информационную страницу** qatarın basamız. Bul lekciya mazmunıñ kiritetuǵıñ punkt esaplanadı.

Onnan soń **Сохранить и показать** túýmesin basamız. Tómendegi ayna ashıladı. Lekciyanıň birinshi bólegi esaplanadı.

Endi lekciyanıň ekinshi bólegine ótiw ushın leciyanıň birinshi bólegin tolıq ózlestirgenligin tekseriw ushın **Test** bólegin kiritemiz. **Действие** qatarındaǵı ▼ belgisin basıp **Вопрос** qatarın tańlaymız. Sorawlardı (testti) altı túrdegi test formasında *tuwri/qate, qisqa juwap, kópten birewin tańla, san kiritiw, esse jaziw* formasında beriwge boladı.

Testti kiritip bolıp, dıqqat qaratatuǵın punktimiz bar, ol **Переход** degen punkt bar bolıp, test nátiyjesin qarap qay punktke ótiw kerekligin belgilep beredi. Durıs belgileseń endigi testke yamasa lekciya bólegine ótiwge qoyamız. Testti qáte belgilese lekciya basına qaytiwdı belgilep qoyamız. Eki test kiritip bolgannan soń tomendegi 3 qatardan ibarat ayna payda boladı. Endi birinshi lekciyanıň 2 bólegin kiritemiz.

Заголовок страницы	Тип страницы	Переходы	Действия
1. Informatisyia haqqinda tu'sinik	Список разделов	Следующая страница	Добавить новую страницу...
Informatisyalyq teknologiyalar ne ?	Множественный выбор	Следующая страница Предыдущая страница Предыдущая страница Предыдущая страница	Добавить новую страницу...
Informatisyia so'zi	Верно/неверно	Следующая страница	Добавить новую страницу...

Они́ ushın **Действие** qatarındaǵı ▼ belgisin basıp **Добавить информационную страницу** qatarın tańlaymız hám kiritiwdi baslaymız. Переход qatarına **следующая страница** punktin tańlaymız hám de **Сохранить и показать** tuymesin basamız. Sol menen lekciyanıń ekinshi bólegin juwmaqlaymız.

Endi lekciyanıń úshinshı bólegine ótiw ushın leciyanıń ekinshi bólegi boyinsha tekseriw ushın **Test-sorawdı** kiritemiz. Onıń ushın **Действие** qatarındaǵı ▼ belgisin basıp **Вопрос** qatarın tańlaymız. Bul ret sorawlardı (testti) altı túrdegi test formasında *tuwrı/qate*, *qısqa juwap*, *kópten birewin tańla*, *san kiritiw*, *esse jaziw* formasında beriwge boladı. Birinshi ret bul jerde *san kiritiw* test formasın paydalananız.

Testti kiritip bolıp, dıqqat qaratatuǵın punktimiz bar, **Переход** degen punkt bar bolıp, ol test nátiyjesin qarap qay punktke ótiw kerekligin belgilep beredi. Durıs belgileseń endigi testke yamasa lekciya bólegine ótiwge qoyamız. Testti qáte belgilese lekciya basına qaytiwdı belgilep qoyamız. Eki test kiritip bolgannan soń tomendegi 3 qatardan ibarat ayna payda boladı. Endi birinshi lekciyanıń 2 bólegin kiritemiz hám usı proceste dawam etemiz. Lekciya kiritip bolıp eń sońğı testti tuwrı sheshkennen soń **Конец лекции** (lekciyanıń sońı) degen bólimdi tańlaymız. Demek biz tolıq bir lekciya

kursınıń birinshi lekciyasın kiritiiwdi korip shıqtıq. Qalǵan lekciyalardı kiritiw usılayınsha dawam etedi. Onıń ozgesheligi alındıǵı lekciyaǵa baylanıslı testlerdi berip bilimdi qayta bekkemlewge boladı.

2.5. Moodle sistemásında test jaratıw elementı.

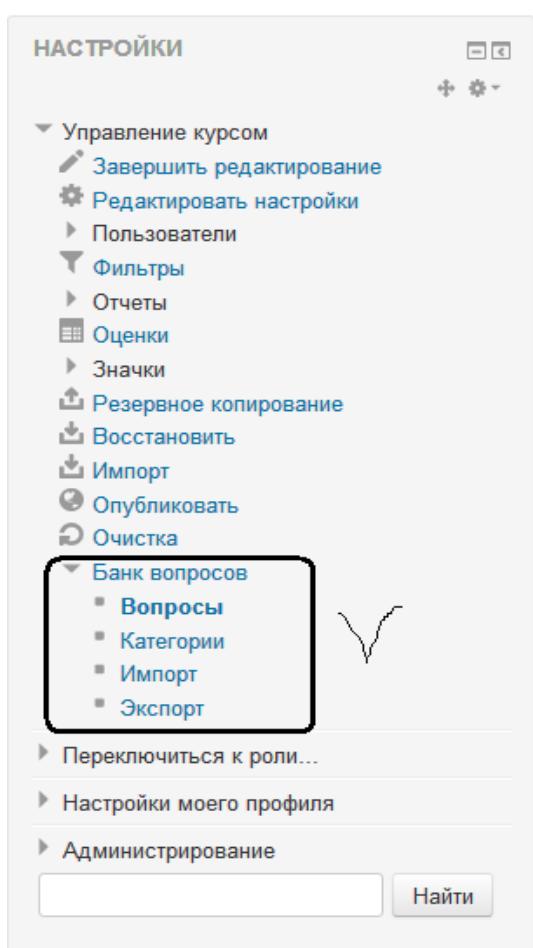
Kursta test elementi oqıtıwshılarǵa hár túrdegi test sorawların kirgiziw ushın imkaniyatın beredi. Test túrleri A,B,S,D juwapları, tuwrı-qáte, qısqa-juwap, esaplaw, sanlı soraw h.t.b.

Testti kirgiziw ushın modul sitemasına oz login parolimiz benen kiremiz hám óz kursımızǵa kiremiz. Kursımızǵa kirgenimizden soń shep tárepte

настройка blogınan **банк вопросов** punktin tańlaymız (1-súwret).

Sonı aytıp ótiwimiz kerek eger test sorawlarımız aldınnan tayarlap alǵan bolsaq **notepad**, **bloknot**, **akelpadlarda** (Aiken) formatında avtomat tárizde bazamızǵa test sorawların kirgizsekte boladı. Buniń ushın **импортті** tańlawımız kerek boladı.

Test sorawların kirgiziwde modul sistemاسınıń ózinde kórip shıgamız. Buniń ushın biz **банк вопросов** punktinde **вопросы** bólimin tańlaymız. Payda bolǵan ayna tómendegishe boladı hám **создать новый вопрос** túymesin basamız (2-súwret).

Банк вопросов

Выберите категорию:

По умолчанию для INFO (3)

Категория по умолчанию для общих вопросов в контексте «INFO».

Показать текст вопроса в списке вопросов

Параметры поиска

Отображать вопросы, находящиеся и в подкатегориях

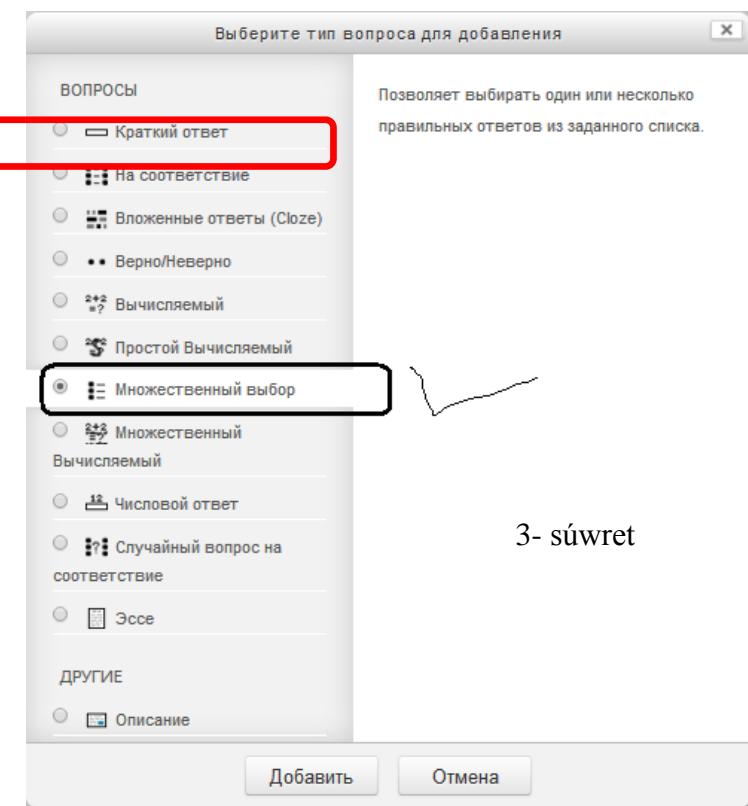
Также показывать старые вопросы

Создать новый вопрос...

2- súwret

Тип

Вопрос

3-súwret kórinisi hár túrdegi testler berilgen. Biz

множественный выбор yaǵnıy bul a,b,c,d kórinisinde kiritemiz hám добавить túymesin basamız.

3- súwret

Добавить túymesin tańlaǵanımızdan keyin 4-súwret kórinisi ashıladı. Bunda **название вопроса** * qaysı temaǵa tiyisli soraw bolsa, sol tema izbeligin jazsaq sorawlar bazasında ajiratıp alıwımız ańsat boladı.

Текст вопроса*- testtiń sorawı jazıladı.

Балл по умолчанию *- yaǵnıy bul hár bir soraw ushin qoyılatuǵın ball.

Один или несколько ответов - bul bir juwaptı yamasa kerekli juwaptı tańlaw.

Случайный порядок ответов - juwaplardı aralastırıp beriw imkanın beredi.

Номеровать варианты ответов- juwaplardı bas hárıpler, kishi hárıpler, sanlar h.t.b. kórinisinde beredi.

Ответ kórinisi- bunda sorawdını juwapları jazıladı.

Вариант ответа1- birinshi juwaptı jazamız yaǵnıy buǵan durıs juwaptı jazsaqta boladı. Durıs juwaptı jazǵanımızdan keyin **оценка** bunda durıs juwap ushin 100% (payız) dep belgileymiz hám **отзыв** qatarına ayriqsha dep jazsaqta boladı.

Вариант ответа2- qatarına qáte juwaptı jazamız hám **оценка** пусто qálpinde qaldıramız.

Вариант ответа3- qatarına qáte juwaptı jazamız hám **оценка** пусто qálpinde qaldıramız.

Вариант ответа4- qatarına qáte juwaptı jazamız hám оценка пусто qálpinde qaldıramız.

Bunda вариант ответа 1,2,3,4 qatarları a,b,c,d juwapları.

Текущая категория	По умолчанию для INFO (3) ☒ Использовать эту категорию
Сохранить в категории	По умолчанию для INFO (3)
Название вопроса*	1-тема
Текст вопроса*	<p>Axborotlarni o'ichov birligi nima?</p>
Балл по умолчанию*	2
Один или несколько ответов?	Только один ответ
Случайный порядок ответов	☒
Нумеровать варианты ответов?	a., b., c., ...

▼ Ответы

Вариант ответа 1	<p>bit</p> <p>Оценка 100%</p> <p>Отзыв</p> <p>айрышка</p>
Вариант ответа 2	<p>kg</p> <p>Оценка Пусто</p> <p>Отзыв</p> <p>канатландырасыз</p>

Настройки для нескольких попыток - bunda hár bir soraw ushın qáte juwap bergen talaba штраф yaǵníy qáte juwap ushın balldan payız kórinisinde kemeytedi 4.1 súwret.

▼ Настройки для нескольких попыток

Штраф за каждую неправильную попытку	33.33333% <input type="button" value="?"/>
Подсказка 1	<p>Aa</p>

Demek, soraw hám juwaplardı kiritip bolgannan keyin **сохранить** túymesin basamız. Сохранить túymesin basqanımızdan soń sorawlar jámlengen aynaǵa keledi. Bul tómendegishe (5-súwret).

Показать текст вопроса в списке вопросов
 Параметры поиска
 Отображать вопросы, находящиеся в подкатегориях
 Также показывать старые вопросы

[Создать новый вопрос...](#)

5-súwret

Тип	Вопрос	Создано:
☐	Axborotlarni o'1chov birligi nima?	Admin User
☐	Dastlabki hisoblash mashinasи qachon va kimtomondan yaratilgan?	Admin User
☐	"Case-study" uslubidan ilk marta qachon va qaerda foydalaniлган?	Admin User

С выбранными:

[Удалить](#) [Переместить в >>](#) [По умолчанию для INFO \(3\)](#)

Bunda, biz birinshi test sorawın kirgizgen jaǵdayda úsh test sorawın kirgizip aldiq. Demek, óz pánimiz ishine kiremiz hám **режим редактирования** túymesin basamız.

Informatika oqitiw metodikasi > INFO

Режим редактирования

Новостной форум

6-súwret

Тема 1

Тема 2

Informatika oqitiw metodikasi > INFO

Новостной форум

Редактировать

+Добавить элемент или ресурс

Тема 1

Тема 2

ПОИСК ПО ФОРУМАМ

Применить

Расширенный поиск

ПОСЛЕДНИЕ НОВОСТИ

Добавить новую тему...

(Пока новостей нет)

Завершить редактирование

ПОИСК ПО ФОРУМАМ

Применить

Расширенный поиск

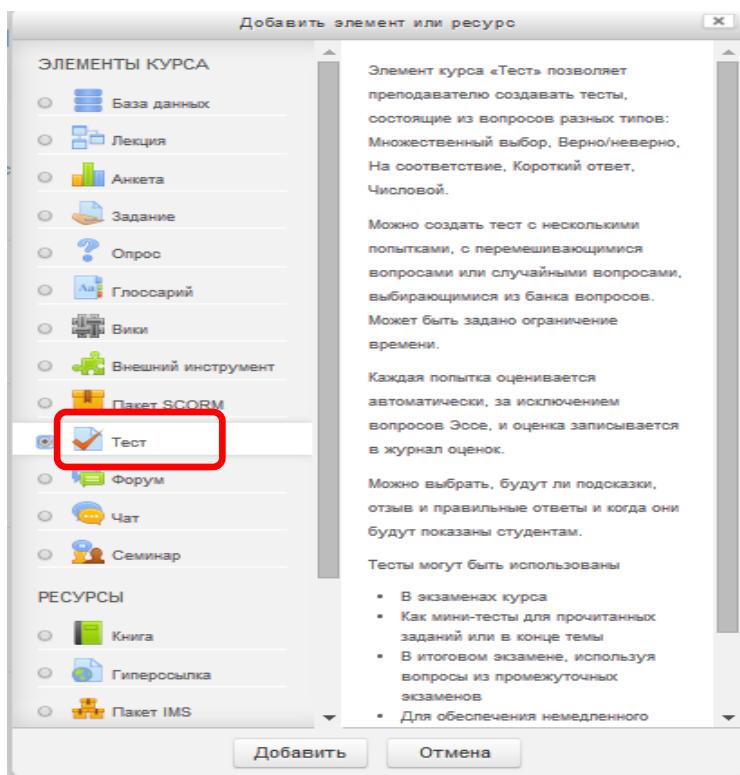
ПОСЛЕДНИЕ НОВОСТИ

Добавить новую тему...

(Пока новостей нет)

Birinshi temaǵa tiyisli joqarıda kiritilgen úsh test sorawın kiritiw maqsetinde **добавить элемент или ресурс** punktin tańlaymız

Bunda **добавить элемент или ресурс** bóliminde óz pánimizdiń hár bir temaǵa tiyisli kerekli bir qansha xızmetler payda boladı. Bul 6-súwret kórinistegi xızmetler. Bunnan biz ózimizge kerekli xızmetin tańlaymız yaǵníy testti tańlap **добавить** túymesin tańlaymız hám tómendegi kórinis payda boladı

(7-súwret).

Bul bólime ózimizge kerekli parametrlerdi sazlap alıw hám kerekli dárejede sazlap alamız **общее** punktinde **Название***- parametrine 1-test **Вступление-** parametrine test sorawları boyinsha qısqasha túsinik beriw.

Отображать описание вступления на странице курса - punktinde test sorawlarınıń qısqasha túsinikti

kórsetip qoyıw yaki jasırın túrde qoyıw.

Синхронизация- punktinde test sorawlarınıń waqıtların belgileydi yaǵniy test sorawların qaysı waqıtta baslaw hám qaysı wıqıtta tamamlanıwdı bildiredi.

Оценка- punktinde bunda hárbi test sorawına belgilengen urınıwlar.

Расположение- punktinde hár bir sorawdın jaylasıwı yaǵniy hár bir sorawdı jeke túrde qorsetiwdi belgilew.

Свойства вопроса - punktinde sorawlardıń izbe-izligi yamasa sorawlardı aralastırıp beriwdi belgileydi.

Настройка просмотра - punktinde test sorawlardıń juwmaqların, sorawlar, bahalar, urınıwlar h.t.b kórsetiwdi belgilew

Дополнительные ограничения на попытки- punktinde bunda urınıwlardıń waqtın belgilew, sheklew hám parol qoyıw.

Итоговый отзыв - punktinde bul parametrde talabalar alǵan bahaları boyinsha qısqasha túsiniklerdi kórsetiw.

Общие настройки модуля- punktinde bunda sorawlardı gruppalarǵa beriw gruppalarǵa kórsetiw, potok toparlargá soraw beriwdi belgileydi.

Joqarıdaǵı parametrlerden ózimizge tiyislilerin tańlap belgilegenimizden keyin **сохранить и показать** túymesin basamız.

Обновление Тест в Тема 1

» [Развернуть все](#)

» Общее

Название*: 1-тест

Внтулление:

Бул биринши тест сораудың жами 3 соралу кириллес. Бұнда информатиканың теориясы хакында тест сораулар берилген. Хар бир сорау ушын 2 баллдан бериледі.

Отображать описание / внтулление на странице курса

» Синхронизация

» Оценка

» Расположение **7- súwret**

» Свойства вопроса

» Настройки просмотра

» Внешний вид

» Дополнительные ограничения на попытки

» Итоговый отзыв

» Общие настройки модуля

[Сохранить и вернуться к курсу](#) [Сохранить и показать](#) [Отмена](#)

1-тест

Бул биринши тест сораудың жами 3 соралу кириллес. Бұнда информатиканың теориясы хакында тест сораулар берилген. Хар бир сорау ушын 2 баллдан бериледі.

Разрешено попыток: 1

Тестирование закончено: среда, 10 Февраль 2016, 15:03

Пока не добавлено ни одного вопроса

[Редактировать тест](#)
[Вернуться к курсу](#)

8-súwret.

Demek, тóмендеги kóriniske keledi hám **редактировать тест** túymesin basamız (8-súwret). 9-súwret kórinisimizде joqarıda kórsetip ótkenimiz **банк вопросов** punktinен kiritilgen sorawlarımız oń tárepte jámlengen. 1-temaǵa tiyisli sorawlardı 1-tema dep belgilep edik. Sol sebepli sorawlardıń aldına 1-tema dep shıǵadı. Bul sorawlar bankinen hár temaǵa tiyisli sorawlardı ayırıp alıwımız ushın ańsat boladı. Jámlengen sorawlardı testke kirgiziw ushın sorawlar qasındaǵı bayraqsharı belgileymiz. Belgilengen bayraqshalardı **добавить в тест** túymesin basamız hám sorawlar test bankine kiritiledi (9.1-súwret).

Редактирование теста: 1-тема

Основные идеи создания теста
Итоговая оценка: 0,00 | Вопросы: 0 | Этот тест открыт
Максимальная оценка: 6,00

Сохранить

Страница 1 Пустая страница X

Добавить вопрос... Добавить случайный вопрос... ?

9-súwret

СОДЕРЖАНИЕ БАНКА ВОПРОСОВ [СКРЫТЬ]

Выберите категорию: По умолчанию для INFO (3)

Категория по умолчанию для общих вопросов в контексте «INFO».

Параметры поиска ▾

Отображать вопросы, находящиеся и в подкатегориях
 Также показывать старые вопросы

Создать новый вопрос...

Тип Вопрос

<< ☐ 1-тема Axborotlarni o'lchov birliq nima? ☐
<< ☐ 1-тема Dastlabki hisoblash maslahati? ☐
<< ☐ 1-тема "Case-study" uslubidan ilk marta... ☐
С выбранными:
◀ Добавить в тест Удалить

9.1-súwret kórinisinde **максимальная оценка** - uliwma sorawlardan kelip shıqqan baldı qoqdıq yaǵníy 6 ball dep. Sebebi, bizde úsh soraw kiritip hár sorawǵa eki balldan belgilep edik sonıń ushın 6 ball dep belgiledik.

Редактирование теста: 1-тема

Основные идеи создания теста
Итоговая оценка: 6,00 | Вопросы: 3 | Этот тест открыт
Максимальная оценка: 6,00

Сохранить

(9.1-súwret)

Страница 1 1 ☐ 1-тема Axborotlarni o'lchov birliq nima? Балл: 2 Сохранить ↑ ↓ X
Добавить вопрос... Добавить случайный вопрос... ?
Добавить страницу здесь

Страница 2 2 ☐ 1-тема Dastlabki hisoblash mashinasi qanday? Балл: 2 Сохранить ↑ ↓ X
Добавить вопрос... Добавить случайный вопрос... ?
Добавить страницу здесь

Страница 3 3 ☐ 1-тема "Case-study" uslubidan ilk marta... Балл: 2 Сохранить ↑ ↓ X
Добавить вопрос... Добавить случайный вопрос... ?
Добавить страницу здесь

СОДЕРЖАНИЕ БАНКА ВОПРОСОВ [СКРЫТЬ]

Выберите категорию: По умолчанию для INFO (3)

Категория по умолчанию для общих вопросов в контексте «INFO».

Параметры поиска ▾

Отображать вопросы, находящиеся и в подкатегориях
 Также показывать старые вопросы

Создать новый вопрос...

Тип Вопрос

<< ☐ 1-тема Axborotlarni o'lchov birliq nima? ☐
<< ☐ 1-тема Dastlabki hisoblash maslahati? ☐
<< ☐ 1-тема "Case-study" uslubidan ilk marta... ☐
С выбранными:
◀ Добавить в тест Удалить

Переместить в >>

По умолчанию для INFO (3)

Добавить случайные вопросы из категории:

Добавить случайные вопросы: 1

Добавить в тест ?

Demek, balldı belgilep alǵanımızdan soń **сохранить** túymesin basamız hám kursqa qaytip talabalar test tapsırıp kóriwge tolıq tayar.

2.6 Tapsırma(Задания) beriw elementi. Óz betinshe tapsırmayı Moodle arqalı orınlaw

Óz betinshe tapsırmaya talabalarǵa eki ámel menen yaǵníy hár bir tema boyinsha yamasa uliwma óz betinshe sorawlар dep tapsırmaya sorawları beriledi. Bul oqıtılıshınıń talabalar menen islesiw principinen kelip shıǵadı. Talabalar tapsırmaya sorawlарına juwaplardı modul sistemasında tuwrıdan-tuwrı jazıw, dokument kórinisinde yamasa slayd kórinisinde tapsırıwǵada boladı. Bul tapsırmaya juwapların oqıtılıshı kórip shıǵıp talabaniń jazǵan yaki jibergen fayl kórinisindegi juwaplarǵa baha qoyadı. Demek, óz betinshe

tapsırmalardı kiritiw ámelin ulıwma ózbetinshe sorawlar kórinisinde tómendegishe kórip shıǵamız (1-súwret).

Modul sistemasına óz login parolimiz benen kirip óz pánimizge kiremiz.

093.Informatika va axborot texnologiyalari 2-kurs Tarix (kk) J.Utepbergenov

094.Informatika va axborot texnologiyalari 2-kurs Jismoniy (uzb) H.Atadjanov

095.Informatika va axborot texnologiyalari 2-kurs Jismoniy (kk) A.Qidirniyazov

1-súwret

Misali:

Óz pánimizdi tańlaǵanımızdan soń tómendegi kórinis payda boladı. Payda bolǵan aynadan **Добавить элемент курса** punktin tańlaymız (2-súwret).

Тема 7

Мавзу: Excel jadval protsessori va elektron hujjatlar bilan ishlash texnologiyasi.

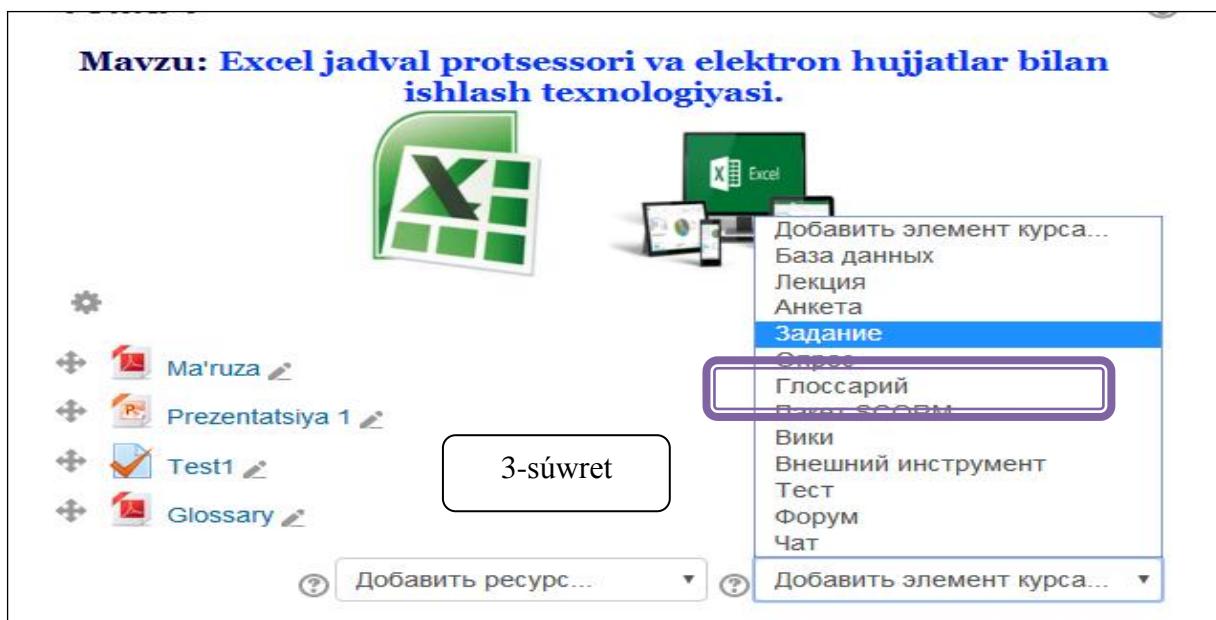
The screenshot shows a course management interface. At the top, there are three icons: a gear, a magnifying glass, and a user profile. Below the title, there are two images: one of the Microsoft Excel logo and another showing multiple devices (laptop, tablet, smartphone) displaying Excel spreadsheets. On the left, there's a sidebar with a gear icon. To the right, there's a list of resources with edit buttons:

- Ma'ruza (Edit)
- Prezentatsiya 1 (Edit)
- Test1 (Edit)
- Glossary (Edit)

At the bottom, there are two buttons: "Добавить ресурс..." and "Добавить элемент курса...". The second button is highlighted with a red border.

1-súwret

Mavzu: Excel jadval protsessori va elektron hujjatlar bilan ishslash texnologiyasi.

Tańlanǵan punkt kórinisi (3-súwret).

Payda bolǵan kóriniste hár túrli xızmetler shıǵadı hám onnan ózimizge kerekli **задание** xızmetti tańlaymız (4-súwret).

Demek, bizde bir qansha punktler payda boldı.

Общее- tapsırma kórinisi, sorawlardı jazıw

Название задания - ózbetinshe tapsırma

Описание- bunda tapsırmanıň ózimizge kerekli úsh sorawdı kirittik

A screenshot of a task creation form. At the top, it says 'Общее'. Below that, 'Название задания*' has the placeholder 'Өз бетиншe тапсырма'. Under 'Описание*', there is a rich text editor toolbar and a list of three questions: 1. MS Excel 2007 версия да мемлөлар менен иштей? 2. ZhiyNET тарнагыңда Соралу-куйаллар белгілі ғазылыштары жән олардан пайдаланы? 3. ZhiyNET тарнагыңда «DataLink» този программасы белгілі ғазылыштары жән олардан пайдаланы? At the bottom, there are checkboxes for 'Отображать описание / вступление на странице курса' and a small help icon.

4-súwret

Отображать описание/ вступление на странице курса - sorawlar kurs aynasında kórinip turiwı yaki jasırın kórintiwı kerekligin belgileydi.

Доступно - bunda tapsırma juwaplarına bayraqshani belgilegen tárizde ay, kún, jıl hám saat waqıtların belgileymiz (5-súwret).

Разрешить выполнение задания - tapsırmayıň baslanıw waqtı
Последний срок сдачи - tapsırma juwaplarınıň aqırǵı qabillanıw waqtı

Доступно

Разрешить выполнение задания с 4 Март 2016 09 00 Включить

Последний срок сдачи 11 Март 2016 09 00 Включить

Запретить отправку с 11 Март 2016 09 05 Включить

Всегда показывать описание

5-súwret

Запретить отправку с - juwaplardıń qabillanıw waqtın hám jiberiwdi sheklew waqtin belgileymiz. Eger talabalar berilgen sorawlardıń juwapların usı waqıt aralığında jibermese avtomat tárizde sistema juwaplardı qabil etpeydi

Типы представлений ответов-bunda oqıtılıshı oqıwshıdan jazba türde yamasa fayl (slayd, dokument h.t.b) kórinisinde qabillap alıw ámellerin belgileydi (6-súwret).

Ответ в виде текста - bul bayraqşanı belgilesek oqıwshıdan tapsırma sorawlara juwaplardı tuwrıdan-tuwrı jazba türde qabillap alıwdı belgileydi. Eger usı bayraqşanı belgilesek **лимит слов** bayraqşasın belgilep tapsırma juwapların belgilengen sózden aspawı kerekligin belgilesekte boladı

Ответ в виде файла - bul bayraqşanı belgilesek oqıwshıdan fayl (slayd, dokument h.t.b) kórinisinde qabillap alıwdı belgileydi

Максимальное число загружаемых файлов - oqıwshıdan qabillap alıw fayl sanın belgileymiz

Типы представлений ответов

Типы представлений ответов Ответ в виде текста Ответ в виде файла

Лимит слов 1 Включить

Максимальное число загружаемых файлов 1

Максимальный размер файла Максимальный размер загружаемого файла для уровня «Элемент курса» (1Мбайт)

6-súwret

Максимальный размер файла - oqıwshıdan qabillap alıw fayl kólemin belgileydi

Типы отзывов - kommentariyalar beriw, **ведомость оценки** hám fayllarda qısqasha túsiniklerdi jiberiw (kommentariya)

Параметры ответа - talabalarǵa juwaplardı jiberiw sazlamalardı óz qálewimizshe sazlaymız (7-súwret).

Требовать нажатия кнопки “отправить” - «Да»

Требовать, чтобы студенты принимали условия представления ответов- “Да”

Разрешить новые попытки - talabar juwapların jiberiw urınıwin belgilew

Максимальное количество попыток - juwaptı qabillawda urınıwdı belgilew

Параметры ответа

Требовать нажатия кнопки «Отправить»	Да
Требовать, чтобы студенты принимали условия представления ответов	Да
Разрешать новые попытки	Вручную
Максимальное количество попыток	1

7-súwret

Настройки представления работ группы - hár bir talabadan jeke tártipte qabillaw, topar tárizde yamasa patok tárizinde qabillawdı belgilew. Oqıtılwshınıń qanday qabillawınan kelip shıǵadı (8-súwret).

Настройки представления работ группы

Групповой ответ студентов	Нет
Требовать, чтобы все члены группы представили ответы	Нет
Поток из групп студентов	Пусто

8-súwret

Уведомления- oqıwshıdan kelgen juwaptı xabarlandırıw, sheklewdi xabarlandırıw hám algan bahaların oqıwshiǵa xabarlandırıwdı

Оценка- bunda oqıwshıdan kelgen juwaplarına bahalardı qoyıw (9-súwret).

Оценка «тип»-шкала kórinisinde hám **балл** kórinisinde qoyıw

Максимальный балл - bunda juwap ushın eń joqarı balldı belgileymiz

▼ Оценка

Оценка	Тип	Балл
Шкала	Бахолаш	
Максимальный балл	15	
Метод оценивания	Простое непосредственное оценивание	
Категория оценки	Без категории	
Оценивание вслепую	Нет	
Использовать поэтапное оценивание	Нет	
Использовать закрепленных оценщиков	Нет	

9-súwret

Общие настройки модуля- talabalardı toparlarga bólgen bolsaq topar formasında qabil etiw yamasa patok kórinisinde qabil etiwdi belgilew (10-súwret).

▼ Общие настройки модуля

Доступность	Показать
Идентификатор	
Групповой режим	Нет групп
Поток	Пусто

10- súwret

Barlıq punktlerdegi belgilerdi óz qálewimiz kórinisinde belgilerdi belgilep bolǵannan soń **сохранить и вернуться к курсу** túymesin basamız. Talabalardan kelgen juwaplardı kórip bahalaw ushın óz betinshe tapsırma ishine kiremiz.

Mavzu: Excel jadval protsessori va elektron hujjatlar bilan ishlash texnologiyasi.

Редактировать

Редактировать

Редактировать

Редактировать

Редактировать

1. MS Excel 2007 версия да менюлар менен исплеў

2. Ziyonet тармағында Сораў-жуўаптар бөлими ўазыйпалары ҳәм олардан пайдаланыў

3. Ziyonet тармағында e-Darslik" mobil программасы бөлими ўазыйпалары ҳәм олардан пайдаланыў

Өз бетиншие тапсырма

1. MS Excel 2007 версия да менюлар менен исплеў

2. Ziyonet тармағында Сораў-жуўаптар бөлими ўазыйпалары ҳәм олардан пайдаланыў

3. Ziyonet тармағында e-Darslik" mobil программасы бөлими ўазыйпалары ҳәм олардан пайдаланыў

Резюме оценивания

Участники	33
Ответы	0
Требуют оценки	0
Последний срок сдачи	пятница, 11 Март 2016, 00:00
Оставшееся время	6 дн. 6 час.

[Просмотр/оценка всех ответов](#)

Tapsırma ishine kirgenimizden soń **просмотр/оценка всех ответов** tańlaymız. **Просмотр/оценка всех ответов** - bóliminde pánge aǵza bolǵan talabalar dizimi turadı. Eger oqıwshı berilgen tapsırma juwapların durıs jibergen bolsa **ответ для оценки** jasıl kóriniste, shala jiberilgen bolsa qızıl koriniste belgi berilip turadı. Jiberilgen juwaplardı kórip shıgıp oqıwshınıń algan bahasın qoyamız hám **сохранить все оценки** túymesin basamız.

2.7. Bilimlerdi bahalawdını vedomostı hám esabatlar

Endi siz studentler hám oqıwshılar tárepinen orınlangan jumıslardı bahalaw ushın kurstı ishine kirip ashılğannan, shep qaptalında tómendegi ayna ashıladı.

Usı bólimnen **оценки** bólimin basıp barlıq qatnasıwshınıń hár bir tema boyınsa test nátiyjesin shkala byoınsa balaların kórsetedi. Sonın menen birge óz betinshe jumıslardı orınlaw boyınsa nátiyjesin shıgaradı.

Отчет по оценкам

Все участники: 28/28

Имя:

Все А Б В Г Д Е Ё Ж З И К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш щ Э Ю я

Фамилия:

Все А Б В Г Д Е Ё Ж З И К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш щ Э Ю я

Фамилия ▲ Имя		Адрес электронной почты	094.Informatika va axborot te...	
18jismd-13	A.Durdibaev	A.Durdibaev7@umail.uz	-	-
18jismd-18	A.Nurjanov	A.Nurjanov7@umail.uz	-	-
18jismd-1	A.Raxmanov	A.Raxmanov7@umail.uz	-	-
18jismd-14	D.Yusupov	D.Yusupov7@umail.uz	-	-
18jismd-18	F.Nurumov	F.Nurumov7@umail.uz	-	-
18jismd-7	F.Sadullaev	F.Sadullaev7@umail.uz	-	-
18jismd-3	F.Tursmuratova	F.Tursmuratova7@umail.uz	-	-
18jismd-4	G.Shrazadinova	G.Shrazadinova7@umail.uz	-	-

Bul bahalawdı esabat kórinisinde shıǵarıw ushın tómendegi

НАСТРОЙКИ

- ▼ Управление оценками
  - Отчет по оценкам
  - История оценок
  - Отчет по показателям
  - Обзорный отчет
  - Одиночный вид
  - Отчет по пользователю
  - ▶ Настройки
  - ▶ Импорт
  - ▶ Экспорт
- Буквы
- Показатели
- Шкалы

Bahalawda hár bir paydalawshınıń tapsırıw korsetkishin óz aldına koriwge boladı.

JUWMAQLAW

Elektron tálım oqıw procesine xabar texnologiyaların engiziwdıń eń songı usıllarınan bolıp, ol ózinde internet texnologiyasınıń tiykarǵı quralları hám basqalar menen ámelge asırılatuǵın interaktivlikti názerde tutqan oqıtwshı hám oqıwshılardıń aralıqtan turıp óz-ara baylanıs etiwi bolıp tabıladı. Zamańgoy texnologiyalardıń rawajlanıw, jámiyettiń intellektual salasınıń rawajlanıwına baylanıslı bolıp esaplanadı.

Dúnyanıń rawajlangan mámlekelerinde tálım informaciya texnologiyalardı engiziw túrli proceste barmaqta. Bul ekonomikalıq, komponentlik dárejelerine tikkeley baylanıslı. Elektron tálım - informaciya texnologiyasınan paydalanǵan halda, aralıqtan turıp, oqıw bilimlendiriw resursları menen támiynleneiw hám informaciya almasıwın támiyinleytuǵın oqıw processi bolıp tabıladı.

Elektron tálım kompyuterler hám telekommunikaciya, multimedia hám ilimiý tiykarlangan oqıtw usılların qollaǵan halda kúndizgi, sırtqı, eksternat bilim alıw formasında qollawına boladı. Oqıtwdıń bul usılı oqıwshılarǵa úyde otırǵan hálda, pedagog hám oqıwshı informaciya hám telekommunikaciya texnologiyalarına paydalanǵan halda ámelge asırıladı.

Hár bir oqıwıshını jańa túrde bilimlendiriw hám úlken massiv informaciyanı ámeliy iskerliginde qollanıwdı ózlestiriwge úyretip barıwımız kerek. Oqıw processin usınday shólkemlestiriw úlken áhmiyetke iye bolıp, hár bir oqıwshınıń sabaqqa qızıǵıwshılıǵı bolsın hám onıń artıwı menen háreket etiw, óziniń miynetiniń ónimin kórsin hám onı bahalay alsın.

Kompyuterdi barlıq etaplarda qollanıw múmkin: sabaqqa tayarlanıwda da, oqıw processinde de, taza materialdı túsindiriwde de, bekkemlewde de, qaytalawda da, tekseriwde de hám t.b. Elektron tálimniń oqıw procesine tiyisli bolǵan barlıq komponentler, internet-texnologiyasınıń tiykarǵı quralları hám basqalar menen ámelge asırılatuǵın interaktivlikti názerde tutqan oqıtwshı hám oqıwshılardıń aralıqtan turıp óz-ara baylanıs etiwi bolıp tabıladı.

Paydalangan ádebiyatlar

1. А.Абдукодиров., А.Пардаев. Масофали үқитиши назарияси ва амалиёти. Тошкент 2009
2. Абдукодиров А.А. Масофали үқитишига оид атамалар изохли луғати.- Т.: ҮзР Президентинг «Истеъдод» жамғармаси, 2005.
3. Анисимов А.М. (2008) Работа в системе дистанционного обучения Moodle. Учебное пособие.
4. Галузо И.В. Система дистанционного обучения MOODLE в рисунках и схемах Витебск - 2013
5. Мясникова Т.С., Мясников С.А. Система дистанционного обучения Moodle.- Харьков, 2008.-232 с
6. Хамидов В.С., Ахатова Р., Организация дистанционного обучения в LMS системе Moodle
7. <http://www.moodle.org>
8. А.Турениязова. Аралықтан оқытыў технологиялары. Нөкис 2012

MAZMUNI

KIRISIW	
I-BAP. Elektron bilimlediriw mazmunı hám onı shólkemlestiriw másseleleri.	
1. 2. Elektron tálım túsinigi. Mazmunı hám onı shólkemlestiriw másseleleri.	
1.2. Elektron tálimdi jaratıw imkanın beriwshi sistemalar. Moodle sisteması haqqında	
II-BAP. MOODLE sistemásında aralıqtan oqıtıwdı shólkemlestiriw jolları.	
2.1 Moodle imkaniyatları. Paydalaniwshılar hám olardıń wáziypaları	
2.2 Elektron oqıw kursın jaratıw, element hám resurslar qosıw	
2.3. Elektron tálım resurslarınıń hám MOODLE sistemاسına jaylastırıw jolları. Fayllardı Moodl sistemасına júklew	
2.4. Moodle sistemасına elektron lekciya elementin qosıw	
2.5. Moodle sistemásında test jaratıw elementi.	
2.6. Tapsırma(Задания) beriw elementi. Óz betinshe tapsırmanı Moodle arqalı orınlaw	
2.7. Bilimlerdi bahalawdıń vedomostı hám esabatlar	
Juwmaqlaw	
Ádebiyatlar	

Duziwshileri:

Xajiboy Saburovich Atadjanov- Xabar nəxnologiyaları bolim baslığı
Asiya İbragimovna Tureniyazova-kafedra baslığı
Djandos Amangeldievich Ametov- Xabar nəxnologiyaları injener-programmisti

**Elektron tálım. Moodle sistemasınan effektiv paydalaniw
Metodikalıq kórsetpe**

*Bas redaktor prof. K.M.Koshanov
Tex.redaktor X.K. Shamuratova
Operator N. Nisanbaev*

Ájiniyaz atındaǵı NMPI redakciya-baspa bólimi
Ájiniyaz atındaǵı NMPI baspaxanasında basılǵan. 2019-j.
Buyırtpa № 100. Nusqası 100 dana. Formatı 60x84.
230105, Nókis qalası, P/Seyitov Reestr №